

Tiedote kouluille

Move! on pedagoginen työkalu kouluille ja opettajille

Espoon surullinen ja traaginen onnettomuus on koskettanut meitä kaikkia. Tietoomme on tullut, että muutamat opetuksen järjestäjät ovat linjanneet, että Move!-mittaukset ovat oppilaille vapaaehtoisia. Tällä on arvatenkin pyritty vastaamaan oppilaiden ja huoltajien huoleen Espoon poikkeuksellisen tapahtuman jälkeen.

Mittaukset ovat 5. ja 8. luokan oppilaille pakollisia, koska ne sisältyvät opetussuunnitelman perusteisiin. Oppilas voidaan vapauttaa Move!-mittauksesta, mikäli siihen on hänen terveydentilaansa liittyvä hyväksyttävä syy.

Olemme koonneet seuraavaan tietoa Move!-mittauksista tukemaan kouluja, opettajia, oppilaita ja huoltajia sekä vastaamaan esille nousseisiin huolenaiheisiin ja kysymyksiin.

Miksi Move!-mittauksia tehdään?

Kouluikäisten liikuntaa ja fyysistä aktiivisuutta koskevassa tietopohjassa oli Suomessa ennen Move!-järjestelmää objektiivisen mittauksen osalta suuria puutteita. Vuonna 2008 Suomen hallituksen periaatepäätöksen mukaan liikunnan seurantajärjestelmiä tuli kehittää niin, että ne kattavat myös lapset ja nuoret. Move!-järjestelmä valmistettiin vuosina 2010–2012 Liikkuva koulu -hankkeen yhteydessä ja niille myönnettiin vuoden 2013 Kansanterveyspalkinto.

Move!-mittausten tarkoituksena on kannustaa lapsia ja nuoria liikuntaan ja kerätä tietoa heidän fyysisestä toimintakyvystään opettajien ja kouluterveydenhuollon työn tueksi.

Move! on pedagoginen työkalu, jolla edistetään lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja heidän selviämistään arkipäivän fyysisistä haasteista. Esimerkiksi hyvä kestävyyskunto on tutkitusti yhteydessä oppimiseen, työkykyyn ja alentuneeseen kroonisten sairauksien riskiin. Move! on moniammatillista yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin parhaaksi.

Valtakunnalliseen tiedonkeruuseen osallistuvat koulut saavat loppuvuodesta omat, koulukohtaiset palauteraportit maksutta. Niistä on paljon hyötyä esim. vanhempainilloissa, Liikkuva koulu -toiminnassa, oppilashuollossa sekä liikunnanopetuksen sisältöjen suunnittelussa.

Mittaukset ovat turvallisia

Opetushallitus selvitti mittausten turvallisuutta yhdessä järjestelmän valmistaneiden asiantuntijoiden kanssa sekä lisäksi pyysi niistä puolueetonta arviointia UKK-instituutilta, joka ei ole ollut mukana Move!-järjestelmän valmistamisessa.

Niiden mukaan Move!-mittausten olosuhteita voidaan pitää turvallisena ja opettajan käsikirjan ohjeita riittävinä. Oppilas suorittaa esimerkiksi viivajuoksun sisätiloissa opettajan valvovan silmän alla ja käsikirja antaa hyvät valmiudet suorittaa mittaukset turvallisesti. UKK-instituutti selvitti 2010-luvun taitteessa useiden EU-maiden tutkijaryhmien kanssa eri ikäryhmille mahdollisimman luotettavat ja toistettavat testit. Tutkimus osoitti lasten ja nuorten osalta 20 metrin viivajuoksun parhaaksi ja turvallisesti menetelmäksi.

Move! on opetussuunnitelman perusteissa

Move!-mittauksista on linjattu sekä 3-6 luokkien että 7-9 luokkien liikuntaoppiaineeseen opetussuunnitelman perusteisiin seuraavasti: *Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. / 8. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.*

Opetushallitus päättää opetussuunnitelman perusteissa perusopetuksen eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien opetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä. Opetuksen järjestäjä laatii oman paikallisen opetussuunnitelman, joka noudattaa opetussuunnitelman perusteita. Perusopetuksessa oppilaan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

Move!-mittaukset on resursoitu valtioneuvoston asetuksessa

Liikunta oppiaineena sai valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) perusopetuksen tuntijaosta +2 vuosiviikkotuntia lisää opetusaikaa. Koko perusopetuksen aikaisten liikuntatuntien kokonaismäärä lisääntyikin 1.8.2016 alkaen perusopetuksen aloittaneen oppilaan kohdalla yhteensä 76 opetustunnin verran eli 684 vuosiviikkotunnista 760 vuosiviikkotuntiin.

Edellyttäen, että toinen lisätty vuosiviikkotunti on koulussa sijoitettu 5. vuosiluokalle (vuosiluokkakokonaisuudessa 3–6), liikunnan opetuksen tuntimäärä lisääntyy kyseistä kouluvuotta kohden 76 tunnista yhteensä 114 tuntiin. Keskimäärin neljän oppitunnin Move!-mittaukset vievät kokonaismäärästä tällöin varsin vähän.

Move! ja tasa-arvo

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on otettu liikunnan oppiaineessa huomioon. Tutkimusten mukaan sukupuoli on yksi selittävä tekijä fyysiseen toimintakykyyn liittyvissä asioissa. Oppilaiden tasa-arvoisen kohtelun ja johtopäätösten luotettavuuden takia Move!-mittauksissa huomioidaan oppilaan sukupuoli ja muut vastaavat taustatekijät. Parhaimmillaan tämä antaa myös tilaa ja ymmärrystä erilaisuudelle.

Move!-järjestelmän käytännön valmistamistyöstä on vastannut Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kokoama monitieteinen asiantuntijaryhmä. Mittausosioiden luomisen lähtökohtana oli se, että 0-tuloksia tulisi mahdollisimman vähän. Siksi haluttiin luoda sellaisia mittausosiota, joissa oppilaat kokisivat onnistumisia. Move!-a valmistettaessa esimerkiksi pilotoinneissa paljastui, että huomattavan suuri osa tytöistä sai etunojapunnerruksesta tuloksen 0. Siksi etunojapunnerruksesta on käytössä kaksi eri suoritustapaa. Move!-ohjeiden suoritustapoja tulee käyttää niissä suorituksissa, jotka kirjataan valtakunnalliseen tietokantaan. Muutoin liikunnanopetuksessa kannustetaan kaikkia oppilaita kokeilemaan erilaisia suoritustekniikoita.

Kodin ja koulun välinen tiedonkulku edistää oppilasturvallisuutta

Koulu vastaa turvallisesta oppimisympäristöstä. Opetuksen järjestäjien tulee huolehtia, että mittauksia tekevät opettajat tuntevat Move!-ohjeet ja noudattavat niitä. Liikunnan opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet.

Koulun tulee pyytää huoltajia ilmoittamaan sellaisista oppilaan terveyteen liittyvistä seikoista, joilla voi olla vaikutusta mittauksen turvalliseen suorittamiseen. Opettaja voi vapauttaa oppilaan mittauksesta tai siirtää sen myöhempään ajankohtaan myös silloin, jos hän huomaa tai saa muuten tietoonsa oppilaan terveydestä tällaisia seikkoja. Tarvittaessa opettaja voi ohjata oppilaan kouluterveydenhuoltoon.

Oppilaille on tärkeää kertoa Move!-mittauksen turvallisuudesta ja käydä vielä läpi heitä tässä mahdollisesti askarruttavat kysymykset opettajan kanssa.

Kaikkein keskeisintä Move!-järjestelmän kaikissa vuorovaikutustilanteissa on perusopetuksen oppilaiden kannustaminen ja motivoiminen liikkumaan sekä ylläpitämään ja kehittämään omaa toimintakykyään.

Lisätietoa

www.edu.fi/move